

Így építette meg Totoro ikonikus macskabuszát a Toyota

A japán filmtörténet, sőt, a világ egyik legsikeresebb animációs alkotása adott ihletet ahhoz az egyedi elektromos közösségi járműhöz, amelyet a tőle megszokott alapossággal valósított meg a Toyota.

Az elmúlt hetekben több ízben is egy sajtóságos jármű társaságában bukkant fel *Tojoda Akio*, az autógyártó igazgató tanácsának elnöke. A 2020-as tokiói olimpiai játékokon széles körben alkalmazott Toyota APM (Accessible People Mover, azaz akadálymentes utasszállító) egy különlegesen átalakított kiadásáról van szó, amely azonnal felismerhető az orrészét díszítő, hatalmas, vigyorgó macskafejről. Ez az állatmotívum akár egy vidámparki körhinta egyik kocsiját is díszíthetné, ám ennél sokkal többről van szó: egy mélyen gyökerező tisztelgésről a japán kultúra egy újabb aspektusa – ezúttal a kortárs vizuális alkotóművészet – előtt.

Azok, akik ismerik a *Totoro - A varázserdő titka* című filmet, és tudják, hogy milyen meghatározó kulturális és társadalmi jelentőséggel bírt Japánban a kétszeres Oscar-díjas *Mijazaki Hajao* alkotása, azoknak felesleges elmagyarázni, miről van szó. Ebben az 1988-as egész estét rajzfilmben tűnik fel a *nekobaszu*, azaz a macskabusz: egy tizenkét lábú, hatalmas macska, amely hívásra varázslatosan megjelenik, és utastérként kialakított testében oda szállítja utasait, ahová azok kívánják.

A nekobaszu eleve egy ősi japán legendában gyökerezik, amely szerint az idős macskák képesek alakot váltani; a Totoro kontextusában pedig a természet és a civilizáció, az emberi valóság és a szellemvilág, a racionalitás és a spiritualitás közötti összekötő kapocsként is tekinthetünk rá.

Az sem véletlen, hogy *Nagacu Naoki* professzor, a Toyota előremutató formatervezési részlegének (Vision Design Division) munkatársa épp ezzel a történettel, és azon belül ezzel a karakterrel találta meg a közös hangot, hiszen a Totoro a természet és az ember harmóniájáról mesél, ami a Toyota vállalati hitvallásának, társadalmi szerepvállalásának is meghatározó pillére, a macskabusz pedig egy szó szerint környezetbarát, fenntartható jármű.

A fejlesztéshez az adta az apropót, hogy a Toyota főtámogatásával megvalósult 2005-ös Aicsi Világkiállítás helyszínén létrehozott emlékparkban a közelmúltban megnyílt, és folyamatosan bővül a *Mijazaki Hajao* által alapított *Ghibli* filmstúdió élményparkja. Itt gondoskodik a vendégek szállításáról nekobaszu, aminek (vagy inkább akinek?) a megformálására rengeteg időt és energiát fordított *Nagacu Naoki* és csapata. A filmstúdió részéről *Mijazaki-szan* fia, a parkot tervező és igazgató *Mijaszaki Goro* vett részt a munkában.

Laikusként nem is gondolnánk, milyen sok buktatóval jár egy rajzfilmfigura átültetése a valóságba. A rajzolt karakterek fekete körvonalai például természetellenesen mutatnának egy háromdimenziós alakon, ezért itt színekkel és „domborzati” eltérésekkel határolták el egymástól a testrészeket. Rengeteg múlt azonban ezeknek a színeknek a megfelelő árnyalatain – hosszas kísérletezéssel jutottak el a karmok, a fogak, a szemek fehérjének a tökéletes tónusáig, amit tovább nehezített, hogy a macskabusz szemei – mint minden rendes macskáé – éjjel világítanak.

A digitális és analóg, a kétdimenziós és a térbeli közötti eltérés újra és újra kihívások elé állította a dizájnereket, akiknek a színek és formák véglegesítése során nem csak a rajzfilmben és a valóságban máshogy élő arányokat kellett közös nevezőre hozniuk a tervezőknek, hanem az utasszállítás alapvető követelményeit: a biztonsági rendszereket és jelöléseket, a fényjelzéseket, és persze a megfelelő járműfunkciókat is figyelembe kellett venni.

Ahhoz például, hogy a macskabusz ne feküdjön esetlenül az aszfalton, hanem – akárcsak mesebeli társa – határozottan, ugrásra készen álljon, tökéletesen vízszintesnek kellett lennie a padlólemeznek. Ezt részben az abroncsok differenciált nyomásával érték el, részben sokat segített, hogy a Toyota APM vezetőülése eleve a jármű középvonalában található, így a sofőr súlya nem billenti oldalra a járművet.

Az ülések magától értetődően puha tapintású, bolyhos kárpitozást kaptak, ugyanakkor a huzatnak higiéniai okokból levehetőnek, moshatónak kellett lennie, anélkül, hogy ez elrontaná az illúziót. Ugyanez volt a helyzet a mozgássérültek beszállását lehetővé tevő rámpával, vagy a kapaszkodókkal, amelyek egyszerre praktikus és stílusos megoldással természetes, csúszásmentes bőrborítást kaptak.

Ha azonban csak egy, jellemző aspektust emelhetnénk ki a fejlesztési folyamatból, az a nézőpontok meghatározása volna: legyen szó a legapróbb részletek arányairól és színeiről, vagy a tető négy sarkában elhelyezett, kifelé tekintő egerekről, mindent úgy terveztek meg, hogy egy 100 centiméter magas gyermek a lehető legtökéletesebbnek lásson mindent. Így került Totoro sziluettje halvány árnyékként az utastér esővédő függönyére: ahogy az erdei szellemeket, ezt a grafikai részletet is csak az láthatja meg, aki tiszta szívvel, gyermeki lelkesedéssel, őszinte optimizmussal keresi mindenben a csodát.

A március idusán üzembe állított macskabuszok alapjául szolgáló APM járművek alapkivitelben öt utas (vagy három utas és egy kerekesszék) szállítására alkalmasak. A 3,9 méter hosszú, 1,6 méter széles és 2,0 méter magas járművek levegőmentes kerekeken gördülnek, legnagyobb sebességük 19 km/óra, hatótávolságuk 100 kilométer. A Toyota egy APM alapú mentőjármű terveit is elkészítette: ez háromfős személyzet, valamint egy szabványos hordágy számára biztosít helyet.

Fotók: *Toyota Times*

Forrás:

<https://news.smartermedia.hu/nemzetkozi-hirek/igy-epitette-meg-totoro-ikonikus-macskabuszat-toyota>